

बरियारपट्टी गाउँपालिकाको
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय, बरियारपट्टी, सिरहा

मधेश, प्रदेश, नेपाल
नवौँ गाउँ सभामा प्रस्तुत
आर्थिक बर्ष २०८१/०८२

बजेट बक्तव्य

बरियारपट्टी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक बजेट, नीति तथा कार्यक्रम

यस ऐतिहासिक गाउँ सभाका सभाअध्यक्ष ज्यू, सभा सदस्य ज्यू, हाम्रो आतिथ्यतालाई स्वीकार गरी पाल्नुहुने प्रमुख अतिथि ज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत ज्यू, सुरक्षा निकायका प्रमुख ज्यूहरु, विषयगत शाखाका संयोजक एवं प्रमुख ज्यूहरु, शैक्षिक संस्थाका प्रमुख एवं सञ्चारकर्मी साथीहरु, पत्रकार मित्रहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु, बुद्धिजीवी, समाजसेवीहरु एवं यस कार्यक्रममा उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुमा बरियारपट्टी गाउँपालिकाको नवौँ गाउँसभाको बजेट प्रस्तुती समारोहमा यस गाउँपालिकाको तर्फबाट र मेरो व्यक्तिगत तर्फबाट हार्दिक स्वागत गर्न चाहन्छु।

आज म यहाँहरु समक्ष यस बरियारपट्टी गाउँपालिकाको आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम र बजेट प्रस्तुत गर्न उपस्थित भएको छु। यस अवसरमा यस गरिमामय सभामा यहाँहरु सबैलाई हार्दिक स्वागत गर्दै देशको स्वतन्त्रता, राष्ट्रिय स्वाधीनता, राष्ट्रिय अखण्डता, सार्वभौमिकता र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न कालखण्डमा जीवन उत्सर्ग गरी शाहदत प्राप्त गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु। राष्ट्रिय स्वाधीनता र स्वाभिमान, लोकतन्त्र, संघीयता, सुशासन र समृद्धि प्राप्ति आन्दोलनका अगुवा, घाईते तथा अपांगता भएका व्यक्तित्व, नागरिक समाज प्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्न चाहन्छु।

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका ५ वटा वडाका वडा अध्यक्ष ज्यूहरु, वडा सदस्य ज्यूहरु राजनैतिक दलका प्रमुख एवं प्रतिनिधिहरु, समाजसेवी बुद्धिजीविहरु, कर्मचारीहरु, सामुदायिक संस्थाहरु लगायत सम्बद्ध सबैले यस क्षेत्रको विभिन्न विकास निर्माणका कार्य र योजनाको क्षेत्रमा पुर्चाउनुभएको सकारात्मक योगदानप्रति हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु।

बरियारपट्टी गाउँपालिकाको आ.व. २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम र बजेट सम्माननीय गाउँसभा मार्फत बरियारपट्टी गाउँपालिकावासीहरु माझ प्रस्तुत गर्न गई रहँदा समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली को राष्ट्रिय आकांक्षामा आधारित हुँदै “बरियारपट्टी गाउँपालिका समृद्धिको मूलआधार : कृषि, स्वास्थ्य, शिक्षा, पर्यटन र रोजगार” भन्ने मुलनाराका साथ समृद्ध बरियारपट्टी सुखी बरियारपट्टीवासीको सपना साकार पार्ने महाअभियान पुरा गर्ने प्रतिवद्धता व्यक्त गर्दछु। साथै, हिजो निर्वाचनका क्रममा आम बरियारपट्टीवासीहरुको सामु गरिएका प्रतिवद्धता, हाम्रा परिकल्पना र जनअपेक्षालाई सफल कार्यान्वयन गर्न हामी दृढ संकल्पित रहेको व्यहोरा अवगत गराउँछु।

हामीलाई थाहा छ, बरियारपट्टी गाउँपालिकाको समृद्धिसँग जोडिएका बरियारपट्टी गाउँ बासीका चाहानाहरु विभिन्न छन् । हामीलाई यो पनि थाहा छ कि, ती चाहानाहरु क्रमश पुरा हुन्छन् भन्ने बरियारपट्टी बासीको विश्वासको डोरी हामी जनप्रतिनिधिहरूसँग जोडिएको छ । सीमित श्रोत साधन अवस्थितिका बावजुद पनि बरियारपट्टी गाउँबासीको त्यो विश्वासको डोरी टुट्न नदिने प्रतिवद्धता पनि यस अवसरमा व्यक्त गर्न चाहान्छु ।

आर्थिक बर्ष २०८०/०८१ को नीतिको समीक्षा :

- १) सहकारी संस्थाहरूको संस्थागत क्षमता अभिवृद्धि गर्न सहकारी संस्थालाई अनुदान मार्फत प्रोत्साहन गरिएको छ।
- २) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका विद्यालयहरूको लागि आधारभुत तहमा स्थानीय विषयको रूपमा स्थानिय पाठक्रम निर्माण गरि कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छ ।
- ३) नेपाल भाषा ,संस्कृति ,सम्पदाको अध्ययन ,अनुसन्धान गर्ने उद्देश्यले गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको त्रिपुरेश्वरनाथ लगायत सबै वडा स्थित धार्मिक स्थल प्रबर्द्धन गरिएको छ ।
- ४) बरियारपट्टी गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका कच्ची बाटो लाई स्तर उन्नति गर्न खोक्सी देखि गडगमा सम्म कालोपत्रे सबै वडालाई हुलाकी सडक र बरियारपट्टी-जिरोमाईल सडक खण्ड सडक सँग जोडन शाखा सडकहरूमा PCC ढलान गरिएको छ ।
- ५) बरियारपट्टी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आधुनिक स्तरको हेल्थपोष्ट निर्माणको अन्तिम चरण रहेको छ ।
- ६) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक ठाउँमा चपुतरा, सामुदायिक भवन, दलान निर्माण गरिएका छन ।
- ७) किसानहरूलाई सिचाईको लागि १ सय मोटर, ६७ सेट स्यालो ट्युबेल खरिद गरिएको छ ।
- ८) स्वच्छ खानेपानीमा सबैमा पहुँच बढाउन गाउँपालिका स्तरबाट ३३५ थान ह्यान्ड पाईप खरिद गरि वितरणको कार्यान्वयनको क्रममा रहेको छ ।
- ९) शिक्षा क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित र व्याहारिक रोजगारमुखि बनाउन श्री ज.मा.वि. प्राविधिकधार बरियारपट्टी संघिय सरकारको समन्वयमा भवन निर्माण कार्यान्वयनमा रहेको छ र बिद्यालय व्यवस्थापन गर्नको लागि गाउँपालिका स्तरबाट जग्गा खरिद गरिएको छ ।
- १०) सुविधा सम्पन्न आफ्नै वडा भवनबाट सेवा प्रवाह गर्ने उद्देश्यले वडा कार्यालय भवन निर्माण कार्यलाई निरन्तरता दिई चालु आर्थिक बर्षमा वडा नं .१ को भवन निर्माण सम्पन्न भएको छ ।
- ११) गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका बिद्यालयहरूमा संघिय सरकारको समन्वयमा ICT र बिज्ञान प्रयोगशाला निर्मानधिनमा रहेको छ ।
- १२) बाटोको पहुँचको लागि वडा नं. २ अन्तर्गत डोरा नदिमा बक्स कल्भर्ट निर्माण सम्पन्नको चरणमा रहेको छ ।

- १३) मन्दिर पुनः निर्माण जिर्णोद्धार कार्यक्रम अन्तर्गत राम जानकी मन्दिर ,वडा नं .१ ,राधा कृष्ण मन्दिर ,वडा नं .३, लगायत अन्य मन्दिर र शक्ति पिठहरु निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- १४) न्यायिक समिति मार्फत दर्ता भएको १०० उजुरी मध्ये छलफल र वर्ताको माध्यमबाट ८५ वटा फैसला गरिएको ४ वटा माथिलो निकायमा पेश गरिएको र बाँकी ११ वटा विचाराधिनमा रहेको छ ।
- १५) बरियारपट्टी गाउँपालिका क्षेत्र भित्र पलायिक टनेल द्वारा तरकारी खेतीको माध्यम बाट तरकारीमा आत्म निर्भरता अभिवृद्धी गरीएको छ ।
- १६) कृषीमा आधुनिकिकरण गर्न धान गँहु काटने ब्रस कटर खरिद गरि वितरण गर्ने कार्य संचालनमा रहेको ।
- १७) बरियारपट्टी गाउँपालिका अन्तर्गतका किसानहरुको लागि कृषि मिटरको महशुल निशुल्क गरिएको छ ।
- १८)

अगामी आर्थिक वर्षको बजेटका उद्देश्यहरु देहाय वमोजिम रहेका छन् ।

- कृषिमा आत्मनिर्भर बनाउन सुलभ सिचाईको व्यवस्था, अनुदानमा बिउँ विजन वितरण, मत्स्य पालनमा अनुदान अभिवृद्धी गर्ने
- करको दर स्थिर राखि दायरा फराकिलो गरि आन्तरिक राजस्व वृद्धी गर्ने ।
- वन क्षेत्र लाई वृद्धी गर्न निजि र सामुदायिक वन तथा वृक्षारोपनमा लगानी वृद्धी गर्न ।
- लघु उद्यमको माध्यमबाट थप युवा रोजगार सृजना गर्ने ।
- बालबालिका तथा महिला संरक्षणको लागि पोषण क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित गरि महिला तथा बालबालिका सम्बन्धि विभिन्न जनचेतना अभिवृद्धी गर्ने ।
- दलित वर्गलाई शिक्षा क्षेत्रमा पहुँच बढाउन प्रोत्साहन गर्ने ।
- भौतिक विकास एवं सामाजिक विकासका क्षेत्रहरुको समग्र विकास गरी समृद्ध एवं समुन्नत गाउँपालिका बनाउने ।
- यस गाउँपालिकालाई कृषिमा आत्मनिर्भर बनाईदै गरिबी न्यूनिकरण गर्ने ।
- बरियारपट्टी गाउँपालिकालाई पूर्ण सरसफाई तर्फ उन्मुख गराउदै **Green & Clean Rural Municipality** बनाउने ।
- संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन कायम गरी नागरिकमैत्री गाउँपालिका बनाउने ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्य सम्पादनलाई छिटोछरितो, पारदर्शी गुणस्तरीय र प्रविधि मैत्री बनाउँदै जनतालाई सुशासनको अनुभूती दिलाउने ।
- वेरोजगार युवाहरुलाई विभिन्न तालिमहरुको माध्यमबाट दक्ष जनशक्तिमा रुपान्तरण गर्दै रोजगारी सृजना गर्ने ।
- **RCC, PCC** र कालो पत्रे सडक निर्माण गरी यस गा.पा. लाई धुलो र हिलो मुक्त बनाउने ।

- विभिन्न Software (सफ्टवेयर) तथा गाउँ एपको माध्यमबाट यस गा.पा.लाई ICT मैत्री बनाउने ।
- शैक्षिक क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरि गुणस्तरीय, व्यवहारिक, सिपमुलक शिक्षामा जोड दिदै आधारभुत तहमा स्थानिय पाठ्यक्रमलाई कार्यान्वयन गर्ने/गराउने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रका मुलभुत समस्याहरुलाई पहिचान गरि जेष्ठ नागरिक, विपन्न, दलितको अवस्था औल्याई स्वास्थ्य क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित र सुदृढिकरण गर्न स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम लागु गर्ने ।
- गाउँपालिका भित्रको गर्वभती महिला, गरिब विपन्नलाई लक्षित गरि एम्बुलेन्स सेवा संचालनमा ल्याउने ।
- शिक्षामा महिला सहभागिता बृद्धी गर्न माध्यमिक तहको कक्षा ११ र १२ का छात्राहरुलाई छात्रवृतीको माध्यमबाट प्रोत्साहन गर्ने ।
- गाउँपालिकाको उपाध्यक्षले पदभार ग्रहन गर्ने क्रममा घोषणा गरेका, गा.पा. भित्रको अपाङ्गका प्रकृति अनुसारको परिचय-पत्र वितरण, जेष्ठ नागरिकको हेरचाह जस्ता मुद्दा तत्काल किनारा लगाउने लगायतका प्रतिबद्धताहरु लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- खाद्यानमा आत्मनिर्भर बनाउन निःशुल्क कृषि मिटर महशुल निःशुल्क लाई निरन्तरता दिईनेछ ।

यस आ.व. २०८१/०८२ को वजेट स्रोत बाँडफाँड गर्दा यस गा.पा.ले देहायका क्षेत्रहरुलाई प्रथमिकतामा राखेको छ ।

- पूर्वाधार विकास
- सामाजिक विकास
- आर्थिक विकास
- वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन
- संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

वजेटको उदेश्य प्राप्त गर्न देहायका रणनीतिहरु अवलम्बन गरिनेछ ।

- भौतिक निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गर्नेछ ।
- सडक निर्माण गर्दा एकै किसिमको मापदण्ड बनाइने छ ।
- लक्षित वर्गको योजना तथा कार्यक्रमलाई पूँजीगत बजेटमा समावेश गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- साथै लक्षित वर्गका कार्यक्रमहरु लक्षित वर्ग मार्फत नै संचालन गरिनेछ ।
- ऐलानी, पर्ती जग्गा संरक्षण एवं सम्वर्द्धन गरिनेछ ।
- एम्बुलेन्स सेवा संचालनमा ल्याउने ।

बरियारपट्टी गाउँपालिकाको गाउँ सभाबाट नयाँ निति, कार्यक्रम र लक्ष्य सहित आ.व. २०८१/०८२ को लागि आर्थिक विधेयक, विनियोजन विधेयक पारित गर्न लागि रहेका छौं । तसर्थ सभामा उपस्थित सम्पूर्ण गाउँसभा सदस्य ज्यूहरुले बरियारपट्टी गाउँपालिकाको आर्थिक समृद्धि, सन्तुलित दीगो पुर्वाधार

विकास, न्यायपूर्ण समाज, समावेशीकरण एवं सुशासनमा रचनात्मक सहयोग पुऱ्याउने आशा एवं विश्वास राखेका छौं ।

सभाध्यक्ष तथा सदस्यहरु

नेपालको संविधानको अनुसूची ८ मा स्थानीय सरकारलाई प्रदान गरिएको एकल अधिकार, संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र स्थानीय सरकारको साभ्ता अधिकार अनुसूची ९ मा रहेका अधिकार तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ प्रयोग गरि गाउँसभाले हासिल गरेका महत्वपूर्ण उपलब्धि को जगमातयार गरिएको आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को नीति तथा कार्यक्रम यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

१. नेपालको संविधान बमोजिम स्थानीय गाउँसभाको गठन भए पछि हामी नवौं बजेट तर्जुमाको क्रममा छौं । संविधानले निर्देशित गरेको समाजावद उन्मुख, आत्मनिर्भर र समृद्ध अर्थतन्त्रको विकास गर्नु बजेटको मुख्य सिद्धान्त हुनेछ । संविधान बमोजिम स्थानीय तहबाट प्रयोग हुने आर्थिक अधिकारहरु, स्रोत परिचालन र विकासका जिम्मेवारी पूरा गर्नु यस आर्थिक वर्षको बजेट तर्जुमा गर्दा आत्मसात गरिएकोछ । विकास र समृद्धि यस बरियारपट्टी गाउँपालिकाको साभ्ता र प्रमुख कार्यसूची हो । सम्पूर्ण स्रोत साधन, सामर्थ्य र प्रयासहरु यसै उद्देश्य प्रप्तितर्फ केन्द्रित गरिनेछ । संविधान, ऐन, कानुनले निर्देश गरेका दायित्वहरु र जनताका आकांक्षाहरुलाई संवोधन गर्न स्रोत साधनको अभाव र कानुनी एवं प्रकृयागत जटिलता देखाई कुनै प्रकारको बिल्मव गर्न पाईने सुविधा हामीलाई छैन । योजना कार्यान्वयनलाई थप अनुशासित, व्यवस्थित एवं पारदर्शी बनाईनेछ । यस वर्षको बजेटलाई अध्ययन, योजना निर्माण तथा संस्थागत विकास वर्ष र पूर्वाधार विकासको दृष्टिले खाल्टा खुल्टी मुक्त गाउँपालिका वर्षको रुपमा घोषण गरिनेछ ।
२. जनताले अनुभूती गर्न सक्ने गरी विकासका प्रतिफल प्राप्त हुने खालका रणनीतिकरुपले महत्वपूर्ण र स्थायी संरचना विकास हुने खालका योजना तर्जुमा एवं प्राप्त स्रोतको एकीकृत परिचालन गरी विकासका ठूला एवं बहुवर्षिय आयोजना सञ्चालनमा विशेष जोड दिईनेछ । विनियोजित लगानीको सक्षमतापूर्वक उपयोग हुनेगरी विशेष प्रबन्ध मिलाईनेछ ।
३. “एक वडा एक मुल सडक” को अवधारणा अनुरुप बस्तीलाई जोड्ने ग्रामिण सडक सञ्जालको स्तरोन्नती गरी जनताको दैनिक जीवनशैलीलाई परिवर्तन गर्ने गरी यातायात सेवा, बाणिज्य सेवा, उपयोगी सेवा लगायतका सेवाहरुको पुनःनिर्माण र पुनःसंरचनाका माध्यमबाट आधुनिकीकरण तथा समृद्धिकरण गर्दै लगिनेछ ।
४. सडक पूर्वाधारको विकासको माध्यमबाट आर्थिक - सामाजिक रुपान्तरण गर्ने सवाललाई अभियानको रुपमा संचालन गरिनेछ ।
५. बरियारपट्टी गाउँपालिकामा रिङ्ग रोड निर्माण गर्नको निमित्त केन्द्र सरकार र प्रदेश सरकार संग पहल गरिनेछ ।

६. गाउँपालिका वडा केन्द्रहरूलाई जोडने सडकहरूलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

७. फूटकर र टुक्रो योजनाहरूलाई निरुत्साहित गरी ठुला र प्रभावयोग्य आयोजनाहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिईनेछ ।

८. अत्यावश्यक एवं उपयोगी सेवाहरूलाई व्यवस्थित गर्दै लैजाने र विकासका ठोस कार्यक्रम मार्फत जनताको आर्थिक, सामाजिक तथा साँस्कृतिक रुपान्तरण गर्दै लैजाने तर्फ विशेष पहल गरिनेछ ।

९. बरियारपट्टी गाउँपालिकाको योजनावद्ध रुपमा सबै क्षेत्रको सन्तुलित विकासका लागि त्रिवर्षिय विकासयोजना र क्षेत्रगत विकास योजना तर्जुमा गरी लागू गरिनेछ ।

१०. यस क्षेत्रका वासीन्दाको प्रमुख पेशा एवं आय स्रोत नै कृषि हो भन्ने तथ्यलाई मनन गरी “कृषि क्षेत्रमा टेवा, जनतालाई मेवा” भन्ने अभियान संचालन गरी कृषि क्षेत्रमा सिचाई निःशुल्क र कृषि बिधुतीकरणतर्फ विशेष ध्यान दिइनेछ ।

११. कृषि खेतीलाई व्यवसायीकरण, बजारीकरण र विस्तारीकरणको लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधारहरू सिंचाई, शितगृह, संकलन गृह र कृषि सञ्जालीकरणको व्यवस्था गरी कृषि क्षेत्रप्रति युवा पुस्ताको आकर्षण बढाउने तर्फ विशेष जोड दिईनेछ ।

१२. गाउँपालिका क्षेत्रभित्र बैंक तथा वित्तिय संस्थाको विकास मार्फत जनतालाई नजिकबाट वित्तिय सेवा, लघु वित्त, लघु कर्जाको सुविधा मार्फत स्वरोजगार एवं पेशाको आधुनिकीकरण र व्यवसायिकरण गर्दै लगिनेछ ।

१३. पशुपालन पंक्षी व्यवसायलाई आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्दै लगिनेछ ।

१४. पूर्वाधार विकास र सामाजिक विकासलाई संगसंगै अगाडी बढाइनेछ । सामाजिक विकासको नाममा हुने अनुत्पाद खर्चलाई निषेध गरिनेछ ।

१५. “शिक्षानै विकासको मूल आधार हो” भन्ने मान्यताका साथ गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूको स्तरीकरण एवं रोजगार मूलक प्राविधिक शिक्षा प्रदान गर्ने तर्फ विशेष क्षेत्रगत योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

१६. संस्थागत र सामुदायिक विद्यालयको बीचमा शैक्षिक आदान प्रदान कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । सामुदायिक विद्यालयको पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग र गुणस्तर कायम गर्न शैक्षिक अन्तरक्रिया, विपन्न एवं जेहेन्दार विद्यार्थी छात्रवृत्ति कार्यक्रम, क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रम र विशेषज्ञ सहितको शैक्षिक गुणस्तर अनुगमन संयन्त्र गठन गरिनेछ ।

१७. युवा बर्गलाई खेदकुदको माध्यमबाट स्वस्थ्य जीवनशैली, सिर्जनात्मक क्षमताको विकास र समाज सुधारतर्फ प्रेरित गर्ने निति लिईनेछ ।

१८. पूर्ण सरसफाईयुक्त क्षेत्र, पूर्ण खोप कार्यक्रम जस्ता मानव स्वास्थ्य सँग प्रत्यक्ष जोडिएका कार्यक्रमहरूलाई अभियानको रुप लिई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरिनेछ । बरियारपट्टी गाउँपालिका

- क्षेत्रभिन्न रहेका स्वास्थ्यचौकी एवं स्वास्थ्य संस्थाहरुको स्तरोन्नती गरी आकस्मिक र अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवा सञ्चालनको व्यवस्था मिलाईनेछ । आवश्यक औषधीको आपूर्तीको प्रत्याभूती गरिनेछ ।
१९. “हम्रो संस्कृति, हाम्रो पहिचान” भन्ने नाराका साथ मठ,मन्दिर,पाटीपौवा देवालय,मस्जिद,इदगाहको उचित व्यवस्थापन र परम्परा एवं संस्कृति प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई अभियानको रूपमा संचालन गरिनेछ । गाउँपालिकाको विशिष्ट पहिचान दिने सांकेतिक समृद्धि (Symbolic Prosperity) भल्किने खालका योजना निर्माणमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
२०. आयुर्वेद एवं योग संस्कृतिको विकासको माध्यमबाट स्वस्थ समाजको निर्माणमा विशेष जोड दिइनेछ
२१. निजि स्वास्थ्य संस्थाहरु, शैक्षिक संस्थाहरु लगायत अन्य संस्थाहरुको प्रभावकारी अनुगमन र नियमन गरिनेछ । अवैध रूपमा संचालित संस्थाहरु बन्द गराईनेछ ।
२२. खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषण भईसकेको यस गाउँपालिकामा पूर्ण सरसफाई (Post ODF) सम्बन्धी कार्यक्रमहरु ल्याइनेछ । यस सम्बन्धी रणनीतिक योजना निर्माण गरी कार्यक्रमिक रूपमा विविध क्रियाकलापहरु संचालन गर्न विशेष पहल गरिनेछ ।
२३. युवाहरुको चौतर्फी विकासका लागि गाउँपालिकास्तरीय खेलकूद तथा युवा लक्षित कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिनेछ ।
२४. समावेशीको नाममा अनियन्त्रित रूपमा वजेट विनियोजन गरी भागवण्डा गर्ने खेलको अन्त्य गरी लक्षित वर्गलाई प्रत्यक्ष लाभ हुने ठोस योजना (Concrete Project Launch) निर्माण गर्ने नीति लिनेछ ।
२५. समाजका अग्रज सम्मानित ज्येष्ठ नागरिकहरुको भूमिका र योगदानलाई उच्च महत्व दिईनेछ । ज्येष्ठ नागरिकहरुको विविध अवस्था विशेषको अधारमा तथ्यांक व्यवस्थित गरिनेछ । ज्येष्ठ नागरिकहरुको दिनचर्यालाई सहज र सक्रिय बनाउन “ज्येष्ठ नागरिक : एक वडा एक मिलान केन्द्र” संचालन गरिनेछ ।
२६. ज्येष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य परीक्षण शिविर र सहयाता सामग्री वितरण कार्यक्रमहरु क्षेत्रगत रूपमा संचालन गरिनेछ । ८५ वर्ष भन्दा माथिका ज्येष्ठ नागरिकहरुको घरमै स्वास्थ्य परीक्षण (४/४) महिनामा मा गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
२७. लैंगिक हिंसामुक्त समाज निर्माण गर्न कार्ययोजना बनाई कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिनेछ । सामाजिक कूरीतिको रूपमा रहेको बालविवाह, बहुविवाह, रुढीवाद अन्धविश्वास एवं भ्रमहरु हटाउन सामाजिक परिचालन मार्फत सचेतिकरण गरिनेछ ।
२८. वातावरणमैत्री गाउँ, बरियारपट्टी गाउँपालिका बनाउन पर्यावरणीय सन्तुलन, वतावरण संरक्षण सम्बन्धी कार्यलाई जोड दिईनेछ । औधोगिक, हस्पिटलजन्य र रासायनिक, प्रदुषण, फोहरको व्यवस्थापन सम्बन्धित पक्षले नै गर्नुपर्ने व्यस्थालाई कडाईका साथ कार्यान्वयन गरिनेछ ।

२९. महिला, आदिवासी जनजाती, दलित, विपन्न एवं अल्पसंख्यक समुदायको लागि व्यवसायिक तालिम मार्फत क्षमता विकास गरिने र प्राप्त ज्ञान सीपलाई व्यवसायीकरण गर्न उपकरण तथा विउँ पूँजीको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।
३०. बरियारपट्टी गाउँपालिकालाई **Green and Clean Rural Municipality** को रूपमा स्थापित गर्न विद्यालय उद्यान, सार्वजनिक जमीन तथा सडक किनारमा वृक्षारोपण गर्ने अभियानलाई टोल विकास एवं समुदायको सहकार्यमा प्रभावकारी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
३१. बरियारपट्टी गाउँपालिकालाई आकर्षक एवं पर्यटकीय स्थलको रूपमा विकास गर्न ऐतिहासिक, पुरातात्विक, मठ मन्दिरको संरक्षण, सम्बर्द्धन एवं संरचना निर्माणको माध्यमबाट पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने निति लिईनेछ ।
३२. विपद् व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन स्थानीय आकस्मिक कोषको व्यवस्था, गाउँपालिकाको विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा र कार्यान्वयनमा जोड दिई पूर्व सतर्कता र सजगता अपनाईने छ ।
३३. गाउँपालिकाले उठाउने आन्तरिक राजश्व श्रोत तर्फ कर, शुल्क, दस्तुर का दररेट नवढाई सबै करदातालाई समेटेरी दायरा बढाउने निति लिइएको छ । राजश्व परिचालनमा वडा समिति र टोल विकास संस्थाहरूलाई परिचालन तथा जिम्मेवार बनाउने नीति लिइनेछ ।
३४. अस्थायी प्रकृतिका हाटबजार, ठेला तथा फुटपाथ व्यवसायलाई उचित व्यवस्थापन र शुल्क संकलन गर्न स्थायी क्लव, टोल विकास संस्थाको सहकार्यमा वडा तहवाटै व्यवस्थापन गरिनेछ ।
३५. गाउँपालिको स्वामित्व, भोगअधिकार र संरक्षणमा रहेका र संरक्षणमा लिनुपर्ने भवन जग्गा जमिन, एलानी पर्ती, हाटबजार पानी पोखरी तथा अन्य भौतिक सम्पतिको अभिलेख अध्ययन गरि राजस्व आम्दानी गर्ने माध्यमको रूपमा परिचालन गरिनेछ ।
३६. सार्वजनिक, एलानी, पर्ती एवं बाटोघाटोको लगत लिई निर्धारित सोचका साथ गाउँपालिकास्तरीय समिति बनाई त्यसको संरक्षण र सम्बर्द्धन गरिनेछ ।
३७. उपभोक्ता अधिकार गुणस्तर सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गराउने र कालोवजारी नियन्त्रण, नियमित वजार, हाटबजार अनुगमन गर्ने र आवश्यक मापदण्ड बनाई त्यस्तो कार्य गर्नेलाई दण्डित गर्ने निति लिईनेछ ।
३८. “स्थानीय सरकार, जनउत्तरदायी सरकार : बरियारपट्टी गाउँपालिकाको सरोकार” भन्ने नाराका साथ गाउँपालिकालाई प्रविधियुक्त तुल्याउँदै सुचना प्रविधिको प्रयोग एवं वेबसाइट मार्फत आय-व्यय विवरण र काम कारवाही सार्वजनिक गर्ने नीति लिइनेछ ।
३९. सिंचाई सम्बन्धी योजना तर्जुमा गर्दा पक्की संरचना गराउने गरीमात्र स्रोतको परिचालन गर्ने र लाभग्राहीको योगदानका आधारमा आयोजना सञ्चालन गरिनेछ ।

४०. स्थानीय तहवाट प्रभावकारी सेवाप्रवाहको लागि कार्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र पदाधिकारी कर्मचारीको क्षमता विकासमा जोड दिइनेछ ।
४१. गाउँपालिकाको नियमित सेवा प्रवाहलाई “मुस्कान सहितको सेवा” (Service with Smile) को नीति लिइनेछ ।
४२. ज्येष्ठ नागरिक एवं एकल महिलालाई प्रदान गरिने सामाजिक सुरक्षा भत्ता बैंक माफर्त दिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४३. सेवाग्राही नागरिकहरुको सहयोग एवं गुनासो व्यवस्थापन गर्न हरेक वडामा एक जना गुनासो सुन्ने प्रतिनिधिको व्यवस्था मिलाइनेछ । साथै गाउँ कार्यपालिकामा समेत गुनासो व्यवस्थापनलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ । सेवाग्राहीहरुको सहयोग र कार्यालयबाट प्रवाह गरिने सेवालाई व्यवस्थित बनाउन जनप्रतिनिधि रहेको (Help Desk) स्थापना गरिनेछ ।
४४. सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहितामा अभिवृद्धि गराउन बरियारपट्टी गाउँपालिकाले लिएको समग्र निति र संचालित कार्यक्रम, आयोजनाले पारेको समाजिक प्रभावको लेखाजोखा गर्ने गरि सामाजिक परिक्षण र सबै आयोजना, कार्यक्रमहरुमा सार्वजनिक परीक्षण र वडा क्षेत्रगत रुपमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सम्पन्न गरिनेछ ।
४५. विगतका कमीकमजोरीबाट पाठ सिक्ने योजना कार्यान्वयनलाई सहजीकरण गर्न र आवश्यक निर्णय लिन सक्ने एक शक्तिशाली उच्चस्तरीय समस्या समाधान संयन्त्र निर्माण गरिनेछ । विकास कार्यक्रमहरुलाई परिणाममुखी बनाउन नतीजामा आधारित विकास गर्ने परिपाटी अवलम्बन गरिनेछ ।
४६. जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारको अनुभूती गराउन स्थानीय प्रशासनलाई स्वच्छ, सक्षम र व्यवसायिक बनाउँदै आर्थिक एवं वित्तीय अनुशासनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ,
४७. विकासको अभियानमा निजी, गैरसरकारी र सहकारी क्षेत्रलाई सक्रिय बनाउन सहभागितामूलक योजना निर्माण र कार्यान्वयनको प्रणाली विकास गरिनेछ ।
४८. महिनाको १ दिनलाई “अध्यक्ष संग गाउँवासी” कार्यक्रम अन्तर्गत वडागत रुपमा कमशः गाउँवासीहरु संग सम्वाद र गुनासोको सुनुवाई गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
४९. निर्वाचित पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता तर्जुमा गरि लागु गरिनेछ ।
५०. समृद्ध गाउँपालिका निर्माणका लागि सार्वजनिक, निजी, सहकारी क्षेत्रको भुमिकालाई अझ प्रभावकारी बनाइनेछ ।
५१. राजश्व प्रशासनमा गर्दै आएको सुधारलाई निरन्तरता दिइनेछ । बजेट विनियोजनको दक्षता र खर्च गर्ने क्षमता लाई अभिवृद्धि गरिनेछ । खरिद प्रकृयालाई प्रतिस्पर्धी, पारदर्शी र गुणस्तरीय बनाउँदै लगिनेछ ।
५२. सेवा प्रवाहमा उच्चतम प्रविधिको प्रयोग गरी कागज विहिन कार्यालय (Paper less Office) को रुपमा विकास गर्दै जाने निति अवलम्बन गरिनेछ ।

५३. सुरक्षाको लागि साथै वडा कार्यालयलाई अभै व्यवस्थि गर्न प्रत्येक वडाको वडा कार्यालयमा CCTV क्यामरा जडान गरिनेछ ।

५४. राजस्व संकलन गर्ने लगायत, सूचना प्रवाहको लागि प्रत्येक वडामा Software संचालनमा ल्याउने ।

५५. आर्थिक वर्षको अन्तयमा आएर आयोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने प्रथाको अन्तय गरिनेछ । आर्थिक वर्ष २०८१/२०८२ को चैत्र महिना भित्र स्वीकृत आयोजनाहरूको सम्झौता गरि सक्ने र जेष्ठ महिना भरिमा कार्य सम्पन्न गरि सक्नु पर्ने नीति अबलम्वन गरिनेछ ।

५६. “हामीले तिरेको कर, गाउँपालिका विकासको लागि हो” भन्ने आम कर दातालाई महसुस हुने गरी सेवा प्रवाह गरिनेछ ।

५७. करको दायरामा नआएका करदातालाई करको दायरामा ल्याउन अभियान संचालन गरिनेछ । वार्षिक रुपमा नियमित र अधिकतम कर बुझाउने करदातालाई सम्मान एवं पुरस्कृत गरिने नीति लिईनेछ ।

५८. आर्थिक कार्यप्रणालीलाई चुस्त र दुरुस्त बनाई वित्तिय सुशासन कायम गर्नेछ ।

५९. आन्तरिक श्रोतको परिचालनबाट गाउँपालिकाको वित्तिय सवलीकरण र आर्थिक स्थायित्व कायम गरिनुका साथै गाउँपालिकाको वित्तिय पक्षलाई समग्र आर्थिक समृद्धिको मूल आधार बनाईनेछ ।

६०. सेवा प्रवाहका हरेक क्षेत्रमा प्रविधिको विकास तथा विस्तार गरि विधुतीय शासन (E-Governance) लाई तिब्रता दिईनेछ । कम्प्युटर प्रविधि तथा इन्टरनेटमा आधारित सेवा (Online Service) लाई थप प्रभावकारी बनाउने नीति लिईनेछ ।

६१. गाउँवासीहरूको राय सुझाव संकलन, गुनासो, व्यवस्थापन र जवाफदेहिता वहन गर्नकालागि हेल्प डेस्कको व्यवस्था गरिनेछ ।

६२. नागरिकको सूचनाको हकलाई उच्च समान गर्दै सम्पूर्ण कार्यालयहरू सूचना मैत्री बनाईनेछ ।

६३. आदरनीय नागरिकहरूलाई सेवा तथा सूचना दिने प्रयोजनको लागि गा.पा.ले मोवाईल एप संचालनमा ल्याई सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाईनेछ ।

६४. पारदर्शिता एवं सुशासनकालागि गाउँपालिका संग सम्बन्धीत सूचनाहरूलाई ICT माध्यमबाट सार्वजनिकिकरण गरिनेछ । साथै जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूलाई कम्प्युटर तालिम प्रदान गरी सवै वडामा सफ्टवेयर जडान गरी आर्थिक कारोवार सहित कम्प्युटर मार्फत सेवा प्रदान गरिनेछ ।

६५. कृषकहरूको लागि आर्थिक उन्नति तथा उचित मूल्य प्राप्तिकालागि Cold Store निर्माण गर्न प्रदेश सरकारलाई पहल गरिनेछ ।

६६. कृषकहरुलाई निःशुल्क बिद्युत सिचाईको व्यवस्थालाई निरन्तरता दिने ।

चालु आर्थिक बर्षमा कार्यान्वयन भएका केही उल्लेखनीय कार्यहरु निम्न बमोजिम भएको व्यहोरा यहाँहरु समक्ष पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

- यस गा.पा.मा रिङ्ग रोडको लागि डि.पि.आर. तथा यातायात गुरुयोजना निर्माण भएको ।
- एकिकृत गाउँ निर्माण विकास गुरु योजना तयारी ।
- गाउँपालिका कार्यालयको लागि भवन निर्माण ।
- प्रत्येक वडामा कृषि विधुतीकरण कार्य भएको ।
- भौतिक विकास तर्फ **RCC,PCC** सडकहरु निर्माण भएको छ ।
- समय र सन्दर्भ अनुसार विपद् व्यवस्थापनको कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिई जनताको आहातमा राहतको व्यवस्था मिलाई सुरक्षाको प्रत्याभूती दिन सफल भएको छ ।
- बरियारपट्टी गाउँपालिकालाई खुल्ला दिशामुक्त क्षेत्र घोषणा गरी पूर्ण सरसफाई अभियान तर्फ अग्रसर भएको छ ।

अध्यक्ष महोदय,

उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमको अधीनमा रही विनियोजित बजेट अन्तर्गत देहाय बमोजिमका केही महत्वपूर्ण योजना तथा कार्यक्रममा बजेट व्यवस्थापन गरी तत्काल कार्यान्वयन प्रक्रिया बढाई समृद्ध, समुन्नत गाउँ बनाउने तर्फ समग्र गाउँपालिकाको ध्यान केन्द्रित रहेको व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।

मूलतः यस बर्षलाई अध्ययन अनुसन्धान, योजना निर्माण तथा संस्थागत विकास बर्ष र पूर्वाधार विकासको दृष्टिले खाल्टा खुल्टी मुक्त ग्राभलिङ्ग युक्त गाउँपालिका बर्षको रुपमा उच्च प्राथमिकता दिई कार्यक्रमहरु त्यस तर्फ केन्द्रित गरिएको छ ।

आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

अब म अगामी आर्थिक बर्ष २०८१/०८२ को निम्ति विनियोजन विधेयकद्वारा पारित गाउँपालिकाको संचित कोषबाट व्ययभार हुने मुख्य-मुख्य खर्चका शीर्षकहरु प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

गाउँपालिकाको संचित कोषबाट व्ययभार हुने गरी चालु खर्च तर्फ रु. २५ करोड ८९ लाख ७ हजार मात्र र पूँजीगत खर्च तर्फ रु. १८ करोड ४९ लाख ३९ हजार अर्थात कूल जम्मा रु. ४४ करोड ३८ लाख ४६ हजार मात्रको अनुमानित बजेट प्रस्तुत गरिएको छ ।

कुल चालु तथा पूँजीगत तर्फ विनियोजित रकम मध्ये वडा तर्फ चालु खर्च र पूँजीगत खर्च तर्फ ३ करोड २५ लाख मात्र विनियोजन गरिएको छ । त्यस्तै, शिक्षा शाखा तर्फ रु. ३ करोड मात्र, स्वास्थ्य शाखा तर्फ रु. ८० लाख मात्र, कृषि विकास शाखा तर्फ रु. ६० लाख मात्र, विपद् व्यवस्थापन शाखा तर्फ १५ लाख मात्र, पशु सेवा शाखा तर्फ रु. ३० लाख मात्र, महिला विकास शाखा तर्फ रु. ५ लाख मात्र, सामाजिक विकास शाखा तर्फ रु. ५ लाख मात्र, राजस्व शाखा तर्फ रु. ५ लाख मात्र, गा.पा. को आर्थिक विकास तर्फ , समाजिक विकास तर्फ , पूर्वाधार विकास र सुशासन तथा अन्तर सम्बन्धित

क्षेत्र, कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक खर्च तर्फ कुल बजेट रकम रु. १० करोड ४ लाख ३९ हजार मात्र, विषयगत शाखा तर्फ ससर्त अनुदान बाट रु. १७ करोड ९ लाख मात्र विनियोजन गरिएको छ। संघीय सरकारको पुँजिगत शसर्त अनुदान रकम रु. २ करोड ७ हजार मात्र र विशेष अनुदान ५० लाख गरि जम्मा रकम रु. २ करोड ५० लाख ७ हजार मात्र पूर्वाधार विकास तर्फ विनियोजन गरेको छ। प्रदेश सरकारको विशेष अनुदानको ३० लाख र समपुरक अनुदान रु. २० लाख गरी जम्मा ५० लाख मात्र पूर्वाधार विकास शाखा तर्फ विनियोजन गरेको छ। त्यस्तै, गाउँपालिकाको कार्यालयको प्रशासनिक भवन निर्माणको लागि रु. १ करोड ५० लाख मात्र, समपुरककोष अन्तर्गत रु. १ करोड मात्र

साथै, प्रस्तुत आर्थिक विधेयक बमोजिम आन्तरिक श्रोत तर्फ अनुमानित रु. १ करोड १० हजार मात्र, नेपाल सरकारबाट वित्तिय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. ९ करोड ३८ लाख, नेपाल सरकारबाट विषयगत शाखाको ससर्त अनुदान तर्फ रु. १९ करोड ९ लाख ७ हजार मात्र, प्रदेश सरकार वित्तिय समानिकरण अनुदान तर्फ रु. ६६ लाख २९ हजार, प्रदेश सरकारको राजस्व बाँडफाड रु. ३० लाख मात्र, प्रदेश सरकार समपुरक कोष अनुदान रु. २० लाख, प्रदेश सरकार विशेष अनुदान रु. ३० लाख, प्रदेश सरकारको शसर्त अनुदान रु. ८० लाख मात्र, संघीय सरकारको विशेष अनुदान ५० लाख मात्र र संघीय सरकारको राजश्व बाडफाडबाट रु. ८ करोड १५ लाख मात्र र अनुमानित बैंक मौज्जात रु. ४ करोड मात्र अनुमान गरिएको छ। आय हुने अनुमान गरी कूल रु. ४४ करोड ३८ लाख ४६ हजार मात्र आय हुने अनुमान गरिएको छ।

उल्लेखित आय लक्ष्य प्राप्तिका लागि गाउँकार्यपालिकाबाट निर्णय गरिएका कर, शुल्क, दस्तुर उठाउन राजश्व प्रशासनलाई प्रविधि मैत्री बनाउनुका साथै वडा तहमै राजश्व संकलन गर्ने गरी प्रस्ताव गरिएको छ भने स्वीकृत आयोजना, कार्यक्रमहरुलाई यथासमयमै सम्पन्न गर्न विशेष संयन्त्र निर्माण गरिनेछ।

आदरणीय अध्यक्ष महोदय,

बरियारपट्टी गाउँपालिकाको प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रमले असीमित जनचाहना र अपेक्षालाई उपलब्ध साधन स्रोतको सीमाले सम्बोधन गर्न अवश्य सकिएको छैन। विकास एक निरन्तर प्रकृया पनि हो, त्यसैले क्रमशः स्थानीय आवश्यकता, जनचाहना र अपेक्षालाई सम्बोधन गर्दै लगिनेछ। बजेट, नीति तथा कार्यक्रमले लिएको लक्ष्य प्राप्तिका लागि हाम्रो एकलो प्रयास प्रयाप्त हुदैन। यसको सफल कार्यान्वयनको लागि संघीय सरकार, प्रदेश सरकार, दातृ निकाय क्रियाशील राजनैतिक दल, संघ संस्था, नागरिक समाज, यस क्षेत्रका जन प्रतिनिधि ज्यूहरु र आम गाउँपालिका बासी दाजु भाई तथा दिदी बहिनीहरुको सामुहिक प्रयास, साथ सहयोग र सहकार्य सदाभै प्राप्त हुनेछ र यस बरियारपट्टी गाउँपालिकाले परिकल्पना गरेको स्वच्छ, सुन्दर र समृद्ध बरियारपट्टी गाउँपालिका बनाउने पहलकदमीमा अर्को इँटा थपिनेछ।

अन्त्यमा, प्रस्तुत बजेट, नीति तथा कार्यक्रमले “पूर्वाधारमा लगानी, विकासको विहानी” को परिकल्पनालाई सार्थक बनाउन, प्रस्तावित पूर्वाधार निर्माण, आर्थिक, सामाजिक अभियानहरु

संचालनबाट उपलब्धी हासिल गरी एक समृद्ध गाउँपालिकाको अवस्थामा पुऱ्याउने प्रयास सार्थक पार्ने विश्वास लिएको छु ।

यस बजेट, नीति तथा कार्यक्रमको सफल कार्यान्वयनमा सरकारी तथा गैर सरकारी कार्यालय, व्यावसायिक एवं वित्तीय संघसंस्थाहरु, आम संचार जगत, जागरुक गाउँवासी, महानुभावहरु सवैको सहयोगको अपेक्षा गरेको छु ।

बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न सहयोग पुऱ्याउने सहकर्मी निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु, राजनैतिक दल, राजश्व परामर्श समिति, बार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति, स्रोत अनुमान समिति, विषयगत कार्यदल, नागरिक सचेतना केन्द्र, सामुदायिक संघसंस्थाहरु, संचारकर्मी मित्रहरु, वाल संजाल, सम्पूर्ण गाउँपालिका बासीहरु र यस बरियारपट्टी गाउँपालिकामा कार्यरत सम्पूर्ण कर्मचारी मित्रहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !!

ममता कुमारी यादव
उपाध्यक्ष
एवं योजना तथा बजेट तर्जुमा समिति